

Letnična lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta 5—
 Četrileta 250—
 Mesečno 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto 15—
Posamezne številke
 10 vinarjev. --

STRAZA

Iskrasti ali oznanila
 se računajo po 12 urah
 od sredne petkovske
 večernih oznanilnih
 — papir.
 „Straza“ izhaja v posred-
 stvju in petek popoldne
 — stopi se na vrata.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Heroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Cesar in slovenščina.

Dunaj, 12. marca.

Pooblaščenim smo od zanesljive strani, da pričakujemo to-le dejstvo, ki bo razveselilo vse Slovence, osobito za goriške Slovence:

Deželni glavar goriški dr. Faidutti je predložil svoj govor, ki ga je nameraval imeti na cesarja pri sprejemu goriškega deželnega odbora, samo v nemškem jeziku. Pred nagovorom pa mu je presviti cesar povedal, naj se posluži tudi obeh deželnih jezikov, kajti njegova želja je, tudi v njih odgovoriti.

Tako je bil cesar tudi ob sprejemu goriškega deželnega odbora pozdravljen v slovenskem jeziku in je tudi sam v slovenskem jeziku odgovoril.

Deželni odbor goriški je to dejstvo v poročilu o sprejemu zamolčal. Zakaj, nam je neumljivo, kajti cesar je hotel vendar pokazati, da ljubi z enako ljubeznijo vse narode svoje širne monarhije in da so mu jeziki vseh njegovih narodov enako mili in dragi. Nihče pa nima pravice, da bi javnosti zakrival žarke njegove ljubezni napram vsem njegovim narodom.

Od druge strani izvemo, da se je cesarska dvojica pri slovenskih članih goriškega deželnega odbora zelo sočutno zanimala za žalostno usodo goriških Slovencev. Tudi to bo v tolažilo našim hudo prizadetim goriškim bratom.

Ali je to res?

Privatna korespondenca javlja iz Dunaja: Namestnik Češke Zveze, poslanec Stanek, je imel včeraj, dne 13. t. m., daljši pogovor z ministrskim predsednikom grofom Clam-Martiničem o vesteh zaradi bližajočih se oktobrajev. Grof Clam-Martinič, tako pravi korespondenca, je zatrdil, da se vlada drži svojih programatičnih izjav in svoje odločitve glede predpogojev za delovanje državnega zbora in je naglašal posebno potrebo nemškega posredovalnega jezika za državne urade in potrebo novega pravilnika za državni zbor.

Tako privatna korespondenca, kateri moramo seveda prepustiti odgovornost za resničnost poročil.

ISTER.

S poti.

Ruski spisal Fjodor Falkowski.

S culico pod pazduho se je pomikal Ivan oprežno po dvorišču proti vratom. Skrbno se je oziral na vse strani; poznalo se mu je, da bi prišel rad na cesto kolikor hitro mogoče in ne da bi ga kdo opazil. Kdor bi ga videl, bi mislil, da se plazi tat z ukradenim blagom iz hiše. Toda ni bilo tako. Kar je Ivan nosil, to je bilo ravno tako zakonito imetje njegovo, kakor višnjevkasto-rdeči nos sredi zabuhlega njegovega obraza. Imel je povsem drug in sicer jako važen vzrok, da je bil oprezen. Bal se je namreč, da bi se ne srečal s svojo ženo, ker sicer bi mu izpodleteli vsi njegovi lepi načrti.

Ivan je bil hlapec brez službe in ker se je še prišteval najsrdečjšim sovražnikom vsakega dela, ni treba podrobneje dokazovati, da so bili njegovi žepi prazni. Sicer ni bil ravno kak duševni velikan, a vendar je bil prebrisan, kadar je bilo treba zadovoljiti svojim željam, zlasti kadar je skušal pogasiti nikoli potlačljivo žejo. Ko je torej premišljeval in na vse strani prevdarjal, mu je prišlo nekaj duhovitega na misel. Zdaj, ko ni bilo ravno žene doma, je hotel naglo poskočiti v gostilno in zvrniti eden ali dva kozarca.

Misel je bila dobra, celo izvrstna, samo majhna težava mu je bila na poti — nič denarja! Ivan se ozre po sobi in kmalu se nečesa domisli:

la. Gotovo pa je, da se grof Clam-Martinič moti, če misli, da je oktrea nemškega državnega jezika predpogoj za delovanje državnega zbora. Ako vlada res misli, da je kak državni jezik potreben, potem je še tembolj njena dolžnost, da sliši v tej zadevi mnenja vseh avstrijskih narodov in ne samo poslancev Wolffa in Hummerja, da torej skliče državni zbor in mu predloži svoje predloge.

Čudno bi bilo tudi in za to se nam poročilo še vedno ne zdi verjetno, da bi se Clam-Martinič zavzemal za oktrea v trenutku, ko so vse državnozbornske stranke, sedaj tudi krščanski socialci, proti takim eksperimentom.

Ako se oktrea državnim jezikom, potem se mora ukiniti ustava, kajti član XIX. tudi v uradu priznava vsem narodom jezikovno ravnopravnost. Ako pa se ukine ustava, ali še potem sploh more obstajati stari parlament?

Ako grof Clam-Martinič upelje nemščino kakor državni jezik, potem ta korak nikakor ne bo predpogoj za delovanje državnega zbora, ampak nepremostljiva ovira njegovega rednega delovanja. Uvedbo nemščine kot državnega jezika bi smatralo vse nemške stranke kot tlačenje in pritiskanje njih narodov in gotovo bodo storile vse ter si ne bodo dale zagreniti od nemškega radikalnega šovinizma in njegovih služabnikov na ministrskem stolu svojega življenja v svoji avstrijski domovini.

Avstrijski narodi pa pričakujejo zdaj od Clam-Martiniča bolj kruha in hrane, ne pa več — nemščine!

Iz seje Kmetijske družbe

Gradec, 13. marca.

V današnji seji štajerske Kmetijske družbe so se obravnavale vse aprovizacijske zadeve ter delovanje c. kr. namestnišče in njenih uradnikov pri aprovizaciji. Zelo zanimive reči, ki pa jih seveda graška cenzura ne bode pustila v javnost, dokler ne bo že prepoznano.

Tudi delovanje ptujskega okrajnega zastopa je bilo v debati, iz katere je bilo spoznati, da zadnjtedenski napadi na naše liste in na mariborsko cenzuro niso bili utemeljeni.

„Zglavnik je vendar popolnoma nepotreben“, si je mislil. „Kakor da bi se brez njega ne moglo ravno tako dobro spati! Jopa se zvije, pa se jo deno pod glavo — in dosti je!“

Ivanovo lice je zažarelo ponosa in veselja, da mu pride kaj tako srečnega na misel, vendar se mu isto minuto zmračil obraz, ker še neka ovira mu je nagajala.

Na postelji pred njim je ležal njegov sinček — zadnji preostanek 12 otrok, katere mu je poslalo nebo, kateri so pa vsi v najnežnejši mladosti pomrli od lakote in drugega pomanjkanja. Otrok se je valjal že tretji dan na stromašnem ležišču vsled hude mrzlice in mati je prosila moža najudaneje, naj varuje malega bolnika, da bode šla sama k teti in zberala od nje nekaj vinarjev za kruh.

Ivan je obljubil pri vsem, kar mu je bilo svetega, da se ne bode ganil iz sobe in je držal skoro jedno uro svojo obljubo, potem mu je pa jela stvar postajati dolgočasna. Da bi tu mirno sedel, se je zdelo Ivanu popolnoma nepotrebno, celo preneumno, ker mali je sanjaril in ni torej o sebi prav nič več vedel, med tem ko je on sam, oče, vedno živahneje čutil, da mora nekoliko piti, da popravi ravnotežje, katero je izgubil vsled umornega sedenja pri bolniški postelji. Kot glava družine je vrh tega tudi dolžan, da se za njo ohrani, torej . . .

Ivan pograbi zglavnik, postane zopet par hipov, popraska se za ušesi, kakor že vselej, kadar kaj prav imenitnega misli, potem odpre vrata in prestopi prag. Da je le onstran dvorišča, pa je igra že dobljena.

Če bi Ivan študiral, bi vedel, da je marsikateremu knezu padla krona z glave in da je marsikak

Ptujski okrajni zastop zoper živinske cene in podpore.

V seji osrednjega odbora c. kr. Kmetijske družbe dne 13. marca je stavil ugleden kmet Regula, ki ima blizu Gradca veliko posestvo in je zastopnik okrajnega zastopa graške okolice, predlog, ki se glasi: „Ptujski okrajni zastop je poslal okrajnemu zastopu Gradec-okolica in najbrž tudi drugim okrajnim zastopom v deželi dopis s pozivom, da se potegujejo za znižanje cen pri živini, proti kateremu postopanju se čuti centralni odbor Kmetijske družbe dolžnega protestirati . . . Nato opozarja Regula centralni odbor in okrajne zastope v deželi ter jih prosi, da se odločno izrečejo proti zahtevam ptujskega okrajnega zastopa, ki je na pristranski način nasvetoval, da se ustavi izplačilo družinskih podper za posestnike.“ Ta predlog centralnega odbornika Regule se je sprejel brez ugovora. Gospod Regula je še dopolnil ta predlog s točko, v kateri izreka centralni odbor ptujskemu okrajnemu zastopu radi agrarno-nasprotnega stališča obžalovanje. Vsled posredovanja je Regula to točko umačnil, predno je prišel predlog v razpravo.

Tako sodijo nemški kmetje o kmetoljubnem postopanju ptujskega okrajnega zastopa!

Hrana za poljedelske delavce.

Član osrednjega odbora štajerske c. kr. Kmetijske družbe dr. Verstovšek je v zadnji seji dne 13. marca vložil sledeči predlog: Osrednji odbor c. kr. Kmetijske družbe naj sklene: Pri ravnokar dovršenem popisovanju žita, moke, fižola, krompirja na Štajerskem so se za domačo uporabo računale samo tiste osebe, ki se prištevajo k domači družini in ki so ob času popisovanja res bivale v hiši dotičnega posestnika. Po teh navodilih in po tem načinu popisovanja se kmetom in drugim poljedelcem ni pustilo ne žita, ne moke, ne fižola in ne krompirja za poljsko delo nujno potrebnih delavskih moči, dninarjev in vjetnikov. Nemogoče je, da bi sedaj kmetje skromno odmerjene množine živil še delili z dninarji. Razmere kmetijstva, posebno med malimi in velikimi posestniki in poljedelskimi delavci in delavkami so bile vedno tako urejene, da so posestniki dajali hrano tudi tistim delavskim osebam, ki niso stalno prebivale v hiši. V vojskinem času se je še

vojskovodja zgubil odločilno bitko, ker je potratil z obotavljanjem dragocene trenutke in bi morebiti prej ne postajal in se ne praskal za ušesi.

To pomanjkljivo znanje je bilo zanj usodepolno, kajti ravno, ko je prišel za kljuko, je pritisnila tudi zunanji roka na njo. Vrata se odpro in — pred njim stoji ona, kateri bi se izognil rad na vsak način.

„Kam?“ ga vpraša žena na kratko.

„Jaz — Malanija — malo grem vun na izprehod —“

„Tako — in Mitka?“

„On spi — saj me ne potrebuje!“

„In ti naj bi bil njegov oče?! — Njegov otrok umira in on gre na sprehod! — Našega Mitko ostaviš samega in brez pomoči, da se vlačiš po gostilni. O, poznaj tvoje sprehode! — In kaj imaš tukaj pod pazduho? Takoj mi pokaži! — Kaj, poslednji zglavnik hočeš zapiti? — O, da bi se me usmilila nebesa in me rešila te pošasti!“

In žena zgrabi moža za suknjo ter ga krčevito drži.

„V sobo bodeš šel z menoj, ti revše“, mu zapreti, sicer pokličem vse sosedje!“

Ivan jo skuša pregovoriti s pametnimi razlogi: „Ti si prismojena, Malanija, in ženska —“

„Takoj v sobo!“ ga prekine ona.

„S poti!“ zakriči zdaj Ivan jezno. „Vselej in povsod si mi na potu. — Rečem ti, pusti me!“

„In jaz te ne pustim! Le udari, ubij me, ako nočeš, da se nekoč sama ne obesim. — S teboj še nisem doživela veliko veselja, ti malovredni capin! — Ne, dokler živim, se ne premakneš odtod!“

„S poti!“ ponovi Ivan in bolj iz navade, ka-

posebej opažalo, da so mogli dobiti delavcev edino večji posestniki, ki so jim dajali tudi popolno hrano. Ti poljedelski delavci stanujejo raztreseni v kmetijskih občinah, kočah in oddaljenih hišah. Taki delavci navadno ne glešajo za svojo družino nikake moke ali drugih živil in so navezani na krušne karte. Ako bi ti delavci res tudi dobili kaj moke za svoje karte, je vendar nemogoče, da bi jih kmet mogel vzeti na delo, ker bi recimo opoldne, ko bi morali iti v zelo oddaljeno stanovanje na obed, izgubili zelo mnogo dragega časa. Iz teh razlogov je nujno potrebno, da se temu nedostatku takoj odpomore, da bodo poljedelci mogli svojim delavcem dajati tudi hrano. To se lahko zgodi na ta način, da se posestnikom, ki rabijo delavce, nemudoma omogoči dobava kruha in moke. V interesu države, v interesu celoga prebivalstva je, da se poljska dela izvedejo prav natanko in v kolikor mogoče velikem obsegu. Če se ne bodo storili v tem oziru nujni koraki, bo to nemogoče.

Radi tega naj sklene osrednji odbor, da naj e. kr. Kmetijska družba za Štajersko najhitreje posreduje v tem smislu pri e. kr. vladi in pri e. kr. prehranjevalnem uradu na Dunaju.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Skrb za pravočasno obdelovanje zemljišč. Vojaški dopusti.

V seji glavnega odbora štajerske e. kr. Kmetijske družbe dne 13. t. m. je deželni odbornik dr. Verstovšek vložil tudi sledeči predlog: Prva in največja skrb se mora obračati v sedanjem času povzdigi vsestranskega pridelovanja. Le ako bomo pridelovali naravnih pridelkov več kot po navadi, nam bo mogoče vstrajati v boju proti zahrbtnemu sovražniku. Na ta način nam bo tudi mogoče uničiti sovražnikovo izstradalno politiko. Težave sedanje vojske, ki zadenejo poljedelstvo, nalagajo e. kr. Kmetijski družbi dolžnost, na eni strani poljedelce navduševati, da vsled vojskih težav ne postanejo malodušni, na drugi strani pa opozoriti merodajne oblasti na žalosten položaj na kmetih in zahtevati takojšnjo pomoč, da se bo moglo obdelovanje polja in njiv izvršiti pravočasno, racionalno in kolikor mogoče v večjem obsegu kot dosedaj. Pravilno pa se sedaj polja brez sodelovanja države ne dajo obdelati, ker kmetje nimajo več sredstev za racionalno obdelovanje zemljišč na razpolago. Osrednji odbor e. kr. Kmetijske družbe za Štajersko naj torej sklene:

1. C. kr. Kmetijska družba se naj obrne s posebnim pozivom na kmetško prebivalstvo. V tem oklicu se naj kmetško ljudstvo navduši, da naj zaradi težav, nastalih vsled vojske, ne izgubi poguma, temveč naj zbere vse svoje sile, da bo pridelalo kolikor mogoče mnogo poljskih pridelkov, da tako človeštvu odvzame skrb za vsakdanji kruh.

2. C. kr. vlado se nujno prosi, da takoj pod strogim nadzorstvom in v izdatni množini razdeli do-

braga semena in sploh v vseh slučajih skrbi, da se vsa zemljišča pravočasno obdelajo. Nujno potrebno bo, da oblasti gredo poljedelcem s svetom in dejanji na roko in jih navajajo k temu, da sadijo take poljske pridelke, s katerimi se velike ljudske množice izdatno preskrbijo z živili.

3. Nadalje se prosi, da se za dosego delavskih moči skuša doseči obširnih dopustov kmetijskih črnovojnikov. V posebnih, uvaževanja vrednih slučajih bi naj posredoval sam e. kr. prehranjevalni urad.

Tudi ta predlog slovenskega odbornika je bil soglasno sprejet.

Italijanski državni zbor.

V Italiji zborujeta poslanska zbornica in senat. V senatu dosedaj še ni prišlo do zanimivih debat, pač pa je padla v poslanski zbornici že marsikatera tudi za nas zanimiva beseda.

Poslanec Dugoni (socialist) je izvajal, da je blaznost, ako nekateri poslanci govore, da se bo vojna nadaljevala še eno ali dve leti, kajti vprašati se je treba ali bomo zdržali do prihodnje žetve in ali ni vse gospodarstvo že tako oškodovano, da bo mogoče komaj še kaj delovati prihodnje leto. Žalostno bo koncem vojne, ko bo domovina svojim braniteljem stisnila v roko potno listino, da si poiščejo v inozemstvu dela in kruha, katerega ne dobe več doma.

Na to je govoril mornariški minister Corci o nevarnosti podmorske vojne. Ministrstvo je ukrenilo mnogo odredb proti podmorskim čolnom v varstvo italijanskega pomorskega prometa. Najučinkovitejša odredba v obrambo na visokem morju je oboroženje trgovskih ladij in pomnoženje brežzičnih brzajavnih zvez na njih. Skupno je že nad 1000 topov montiranih na italijanskih trgovskih ladjah. 60% italijanskih trgovskih ladij je oboroženih in napravljenih 100 brežzičnih postaj. Kmalu utegnejo imeti vse trgovske ladje topove, topničarje in brežzično brzajavno službo. Indirektno obrambno sredstvo je pogosta menjava vozniških črt. Poskrbi se polagama za to, da bodo vozile trgovske ladje v skupinah v spremstvu bojnih ladij. Med tem pa mora ljudstvo hraniti v gospodarstvu in se držati discipline, da bo promet minimalen, ker celo ako neha razdiralno delo podmorskih čolnov, ne bo skupna tonaža trgovskih flot Italije, zaveznikov in nevtralcov zadostovala za navadne potrebe.

Državni tajnik Canepa je izjavil kot generalni komisar za aprovizacijo: Z uvozom, ki ga pričakujemo in z domačimi zalogami žita bo Italija vzdržala do nove žetve, ako se bo z moko primerno štedilo. Ako imajo Italijani pogum, doprinašati žrtve, je zmaga gotova, sicer je gotov poraz. Ureditev klanja živine mora odstraniti primanjkanje, kolikor je to še mogoče. Za uvoz sladkorja ni ladij, sicer pa se sladkor nadomesti s saharinom. Masti ne bode zmanjkalo. Izvoz olivnega olja je prepovedan. Stroga ureditev potom kart se izvede v vseh provincah. Najskrajnejša preizkušnja nas čaka. Sedaj se odloči obstoj domovine in svoboda sveta, torej treba zbrati vso enerzijo, da se zdrži do zmagonosnega konca. (Veliko odobravanje.)

Poljedelski minister Reineri je izjavil, da je 3 mil. dvojnatih me žita na morju pod močno stražo.

Tudi nakupljenega je že veliko žita. Ministrstvo živi v vednem strahu radi parnikov, ki vozijo za Italijo žito in ž njim življenje. Ako ga zbornica danes vpraša, ali ima ministrstvo prepričanje, da bo lahko z vso sigurnostjo nadaljevalo aprovizacijo dežele, mora to zanikati. Prebivalstvo se mora v konsumu omejiti.

Vojni minister Morrone je izjavil, da ne more dati za obdelovanje zemlje toliko vojakov, kakor jih poslanci želijo. Pripravljeni moramo biti, je rekel, da odbijemo vsak sovražni poizkus. Ko pričakujemo važnih, mogoče odločilnih dogodkov, bi bilo zločinsko, odpoklicati iz front moštvo, ki ga potrebujemo proti sovražniku. V imenu armade pozivam vse poslance, naj delajo na to, da bo ljudstvo odločno vstrajalo v ljubezni do domovine.

Moderna Mehika.

Ker je v zadnjem času zopet na izreden način stopila v politično ospredje Mehika, naj v naslednjih vrstah podamo nekoliko podatkov o tej državi, katera se navadno smatra za državo, v kateri vladajo neprestane zmešnjave in kjer menda ni človek nikdar varen svojega imetja in življenja. V resnici so zadnja leta vladali v Mehiki notranji nemiri, ki so ovirali razvoj gospodarskih, pravnih in socijalnih razmer, a te nemire je pripisovati večinoma tujim spletkam. Do smrti starega Porfirija Diaza, ki je celo človeško življenje vladal z železno roko deželo, je mogla Mehika veljati celo za vzorno državo, v kateri je gospodarsko življenje procvitalo od leta do leta bolj in bolj in so bile finance — za srednje in južnoamerikanske razmere zelo redka stvar — zgrajene na solidni podlagi.

Sedanja Mehika je dežela, ki more že na podlagi svojega naravnega bogastva pričakovati velike bodočnosti, kakor hitro se v notranjosti napravi toliko miru, da bo mogoče normalen razvoj. Mehika meri 1.987.200 kvadratnih kilometrov in je torej trikrat tako velika kot Avstro-Ogrska, a obljudena je zelo slabó, ker prebivalstva šteje samo nekaj nad 15 milijonov, med katerimi je kakega pol milijona tujcev, največ podanikov Zedinjenih držav, ki štejejo nad 200.000 duš, potem Špancev okoli 30.000, Kitajcev je 13.000, Japoncev 2300, kakih 5000 Angležev, 5000 Francozov, 4000 Nemcev, 4000 Italijanov, 3000 Turkov in 1500 Arabcev. Število moških Mehikancev znaša nekaj nad 7 milijonov, a vedno-raste, vsaj v normalnih časih, ker je zaznamovati znaten preostanek rojstev.

Tudi zunanja trgovina mehikanska je v miru zelo znatna. Trgovinska bilanca je aktivna, kar prihaja v dobro deželni financam. Zadnja leta je zunanja trgovina znašala povprečno 500 milijonov pesov (nad eno milijardo kron), od katerih odpade 300 milijonov na izvoz in 200 milijonov na uvoz. Največji del izvoza je šlo v Zedinjene države, za kakih 200 milijonov; uvažale so pa za kakih 100 milijonov pesov. Glavni predmet izvoza so kovine, kot srebro in zlato ter baker. Leta 1913 je Mehika izvozila za približno 90 milijonov srebra, 40 milijonov zlata in 35 milijonov pesov bakra. Potem se izvažajo kava, kože, fižol, kavčuk, živina, dišave in tobak. Tudi ladijski promet je večji, kot se splošno misli. Povprečno prihaja v mehikanska pristanišča okoli 1800 ladij s 3.8 milijona tonami.

kor iz hudobnosti zamahne z roko in jo prav krepko udari po glavi, da izpusti njegovo suknjo, tiho zajede in se zgrudi na tla.

„Zdaj ti je lažje“, zamrmra Ivan zopet pomirjen in odhiti, ne da bi pogledal nazaj — da bi ga morebiti zopet ne hotela zadržati.

„Z ženskami se ne da drugače“, je sanjaril s potoma. „Vedejo se ti kakor živ satan, ko se jih pa malo ostraši se spametujejo in postanejo krotke kot jagnjeta!“

Zglavnik so plačali nepričakovano dobro. Ivan je sedel že pri šestem kozarcu, vendar ni imelo žganje danes v njegovo začudenje navadne moči in kar ni mogel biti prav vesel. Napolnil si je že sedmi kozarec, ne toliko radi potrebe, saj teknilo mu danes ni kakor sicer, temveč udušiti je hotel nekaj v prsih, ki mu ni dalo miru.

„Pravzaprav ni bilo prav, da sem pustil otroka tako samega“, je premišljal. „Res je, da nisem nikaka postrežnica in noben zdravnik, vendar bi pa moral tam ostati, saj človek ne ve, ako ga morebiti ne bi kaj potrebovali. Sploh je pa prišla k otroku takoj Malanija in me torej radi tega ni treba prav nič skrbeti.“

Hm, naposled ima pa ubožica le prav. 20 let je že, odkar sva poročena, in prav malo veselja je doživela. Vedno sem popival in jo potem pretepali! — Rad bi vedel, čemu mi je prišla danes taka neumnost v glavo? Biti moram boljše volje. — Hej, ti krčmar, še pol čaše!“

Ivan sprazni sedmo čašo v požirku, prižge si pipo in premišljuje dalje:

„Da, čas je, da postanem enkrat pameten, ker tako ne more več dalje. Takoj jutri pojdem k Lukijanu Lukijaniču, padem pred njega na kolena in poročem: „Usmilite se me in vzemite me v službo! Sin nam umira in žena moja strada. Žganja ne pokusim

nikdar več, na to se lahko zanesete. Usmilite se še enkrat!“ — Lukijan Lukijanič ni noben tepec in videl bo tako, da mislim resno in da hočem postati pošten človek. Morebiti me parkrat zapodi, toda to ni nič hudega, naposled me le vsprejme. In ne bo se kesal. Dvorišče bode čisto kot miza pred obedom. Da bodem uljuden in postrežljiv do gostačev, to se umeje po sebi! — Lukijan Lukijanič bode užival še veselje z menoj.“

Taki dobri sklepi so bili vredni plačila in naš Ivan si je naročil še pol čaše.

Potem je premišljal dalje:

„Torej, zdaj naj bode dosti, niti kapljice več! — Malaniji poročem: Dovolj neumnosti sem napravil, zdaj je pa čas, da se spametujem. Saj to vedno pijančevanje nima nobenega smisla, a sedaj je tega konec in kraj.“

Ivan popije zadnji požirek, vstane in omahuje po sobi skozi vrata in na cesto.

„Od danes naprej sem drug človek“, mrmra sam pri sebi. „Ženo svojo sem pretepali dovolj, odslej se je niti s prstom več ne dotaknem. Prvikrat, ko dobim plačo, kupim Malaniji obleko, ker gledati ne morem več, da leta v teh cunjah okrog. Sčasom si nakupimo tudi pohištva, ker se ne spodobi, da bi pošten hlapec niti stola ne imel, na katerega bi mogel sedeti. — Pri krčmarju izrešim svojo obleko! — Saj je vendar sramota, da človek vse do zadnje srajce zastavi!“

Med tem hvalevrednim razmišljanjem pride Ivan do dvorišnih vrat. Odpre duri. Tu zapazi začuden zopet svojo ženo. Nepremično je ležala pred pragom in strmela iz bogve katerega vzroka v mesec, ki je svetil na jasnem nočnem nebu.

„Kaj pa tu delaš, Malanija?“ jeclja Ivan v zadregi. „Pojdi vendar v sobo!“ — Ja, take so ženske! Najprvo ti skače, kakor bi bila obsedena, ker sem

šel proč od Mitke in zdaj ga pusti sama na cedilu, samo da bi poslušavala, kdaj pridem jaz domu. Čakati je morala pač precej dolgo in zaspala je. — A si morda še huda, Malanija? Ne bodi vendar neumna, zdaj bo vse drugače! — Jutri pojdem k Lukijanu Lukijaniču in ga prosim za prejšnjo službo — popivanja mojega je danes konec — in tepel te tudi več ne bom. — Ne bodi vendar trmoglava in pojdi v sobo, zunaj je tako hladno in roke imaš mrzle kakor led —“

Hipoma pretrese Ivana silen strah. Potipal je njeno lice in prestrašen odskočil.

„Pa vendar ni — pa vendar ni —“ mrmra s trepetajočimi ustmi in si ne upa izpregovoriti strašne besede „mrtva.“

Dolga in temna senca se sklone preko žene in še malo dalje.

Ivan se strahoma ozre in ugleda bradata obraz policajev.

„Kaj imate tu?“ vpraša osorno. „Kdo je ta-le ženska?“

„Moja žena“, jeclja Ivan tiho, da se komaj čuje, „jaz sem jo — ubil.“

Začutil je silovito pest, ki ga je zgrabila za vrat, potem se onesvesti.

Ko se je zopet zavedel, je ležal na slami, nad njim se je vzdigoval zidan obok; bil je v ozki sobi, na steni je opazil majhno okno z debelim železnim omrežjem, na drugi strani pa so bila težka vrata, z železom okovana. Dvije plane z ležišča in hoče poskočiti proti vratom, toda ovirale so ga verige na rokah in nogah. Njih rožljanje ga je spomnilo, kaj se je zgodilo. Sedaj je Ivan vedel, kje je bil in se je zgrudil na kolena, glasno zaplakal in si pokrkl obraz z rokami.

Malo mesecev pozneje se je peljal Ivan, ki vse svoje življenje ni hotel delati, po dolgi poti v Sibirijo; obsojen je bil na prisilno delo v rudnikih!

Železniški promet je modern, dasiravno se ne more primerjati s prometom v evropskih industrijskih državah. Železniška mreža je dolga nad 25.000 km, katerih je okoli 20.000 km v državnem obratu. Brzovjavne proge so dolge nad 85.000 km, telefonske pa okoli 47.000 km. Brzovjavnih uradov je nad 500, telefonskih govornic okoli 24.000.

Deželne finance, ki so bile prej popolnoma urejene, so v zadnjih letih, ko so predsedniki hitro sledili drug za drugim, v neredu, ker manjka rednih prejemkov. Kljub temu pa so državni dohodki po proračunu za leto 1914-1915 znašali 145 milijonov pesov, izdatki pa 152 milijonov. Državni dolg je znašal leta 1913 okoli 452 milijonov, med njimi samo 4 milijone visečih dolgov. Kakor hitro se vrnejo v deželo redne razmere, česar je pričakovati pod krepko roko predsednika Carranze, se vrne gotovo tudi oni napredek, ki ga je imela ta država pod Porfirijem Diazom.

Revolucija na Ruskem.

V Petrogradu je izbruhnila revolucija. Podrobnosti prinašamo spodaj po došlih poročilih. Od nas se kajpada vsakdo vpraša: Ali bo sedaj prej konec vojske? Revolucijo so vprizorili svobodomiselnih elementi, ki se zbirajo krog kadetskega voditelja Miljukova. Ti hočejo svobodnejšo ustavo, na podlagi katere bi naj ljudstvo pri postavitvi v kontroli nad njenim izvrševanjem sodelovalo. Sedaj je дума le posvetovalen organ vlade, vso moč ima v rokah car, pod katerim lahko veliki knezi, generali in visoki činovniki plenijo in kradejo, kakor hočejo. Sedanje ministristvo Galicin je bilo svobodnejši ustavi posebno sovražno. Za to so kadeti porabili nezadovoljnost, ki je vladala v Petrogradu vsled pomanjkanja živil, da so nasilnim potom odstranili vladno. Začela se torej revolucija ni zaradi miru, zaradi nasprotstva proti vojski, ampak zaradi ustave in proti vladi. Nasprotno: dosedaj so bili kadetje največji hujskači za vojsko. To je treba vedeti, da v pričakovanih ne gremo predaleč. Seveda nihče ne ve z gotovostjo, v kaki smeri se bo revolucija na Ruskem, ki je dosedaj nastopila še samo v Petrogradu, nadalje razvijala. Mogoče je tudi ta razvoj, da se car pobota z revolucionarji, jim celo ponudi vladno, upostavi zopet duma vsaj v dosedanje njene pravice — in potem se bode vojska nadaljevala še z večjo ljutostjo. Tudi rusko-japonski vojski ni naredila vstaja doma konca, ampak ruska katastrofa pri Mukdenu.

Novije vesti prinašamo v rubriki pod najnovejšimi.

Dogodki pred izbruhom revolucije.

Stokholmski dopisnik lista „Vossische Zeitg.“ poroča, da so se v Petrogradu pričeli nemiri v ponedeljek, dne 5. marca. Pred pekarnami, mesnicami in prodajalnami živil se je po celem mestu že v zgodnjih jutranjih urah zbralo na tisoče ljudi vseh slojev. Peki, mesarji in trgovci so le malokaterim odjemalcem mogli ustreči, ker so jim zaloge popolnoma pošle. Ko lačna množica ni dobila zahtevanih živil, je kakor na povelje buknil na dan splošen poulični poboj. V nekaterih ulicah so se pojavile rdeče in zelene zastave. Množice so kričale: „Dajte nam hleba! Sklenite mir!“ Šipe so zvenele, razbijale so se trgovine in izložbe. Ko se je pojavilo vojaštvo, ga je množica napadla s kamenjem, palicami in streli. Prišel se je pravcati poulični boj, ki je trajal z malimi presledki vse dni do nedelje, dne 11. t. m. Mnogo vojaštva je stopilo na stran prekucuhov.

Reuterjev urad poroča dne 12. marca: Poveljni petrograjskih čet, general Kavalov, je izdal sledečo proklamacijo: „Vsled nemirov v zadnjih dneh, kakor tudi vsled nasilstev in poizkušnih napadov na vojake in stražarje in vsled prepovedanih zborovanj po cestah se opozarja prebivalstvo, da imajo čete ukaz, da se poslužijo orožja in se ne strašijo v svrhu vzdrževanja reda v glavnem mestu nobenega koraka.“ — Časopisi ne izhajajo. Pocestne železnice ne vozijo.

Iz Kodanja se dne 12. t. m. poroča listu „Times“: V nedeljo, dne 11. marca, popoldne je vladalo po petrograjskih ulicah veliko razburjenje. Konjenica je patroljirala po vseh delih mesta. Množica je pozdravljala vojake, vojaki množico. Vsa stvar bi ne izgledala tako nevarno, da ne bi stali ljudje po cele ure pred pekarnami. Živilska demonstracija je postala zelo resna. V zunanjih delih mesta in v tovarniškem delu so bile trgovine močno poškodovane. Iz Moskve še ni poročil, vendar pa so morale biti tamkaj demonstracije še hujše nego v Petrogradu.

Listu „Vossische Zeitung“ se brzojavlja iz Stockholma, da znaša število mrtvih in ranjenih pri petrograjskih izredih v času od 5. do 11. marca 300 do 400. Krvavi dogodki čisto nič ne zaostajajo po grozoti za revolucionarskimi dnevi leta 1905. Tisočgla-va množica je dan za dnevom klicala po petrograjskih ulicah: „Dajte nam kruha, dajte nam miru!“ „Corriere della Sera“ poroča, da so za mesto Petrograd sklenili izdajo krušnih kart, ki se bodo glasile na 140 gramov kruha na dan za eno osebo. Дума je sprejela predlog poslanca Miljukova, da se mora Petrograd, Moskvo in druga mesta nemudoma

preskrbeti z živili. Ker je v dumi postalo razpoloženje za vladno zelo dvomljivo, je vlada prekinila zasedanje dume do srede meseca aprila. Pri večjem številu poslancev, ki so širili revolucionarne oklice, se je vršila hišna preiskava.

Kodanjska poročila trdijo, da stavka v Petrogradu radi pomanjkanja živil nad 30.000 delavcev. 40 tovarni je ustavilo delo. Poslanci dume in delavski voditelji širijo oklice za mir in proti vladi. Tudi visokošoleci so se pridružili prekucuskemu gibanju. V Petrogradu in tudi v Moskvi so zaprli vse višje šole.

Iz Petrograda se preko Kodanja poroča, da tudi na kmetih in v manjših mestih vre. Vojaški poveljniki so dobili obširna navodila, kako se naj razburjene množice z oboroženo silo pomiri.

Razljučene ljudske množice so dne 11. t. m. kakor se poroča preko Stokholma, demonstrirale pred petrograjskim angleškim poslanštvom. Pobile so mnogo šip. — Ob Volgi so demonstranti zažgali mnogo mlinov. Škoda na pokončanem žitu znaša ba-je 100 milijonov rubljev.

Revolucija v Petrogradu.

Iz Petrograda se dne 14. marca uradno poroča:

V Petrogradu je izbruhnila prekucija. Izvršilni odbor 12 članov dume ima oblast v svojih rokah. Vse ministre so vrgli v ječo. Posadka glavnega mesta, 30.000 mož, se je združila z revolucionarji. V četrtek (sredo?), dne 8. marca, t. j. tretji dan prekucije, se je v glavnem mestu zopet napravil red. Poslanec Engelhardt je bil od izvršilnega odbora imenovan za poveljnika v Petrogradu.

Petrograd v oblasti upornikov.

Petrograd, 14. marca. Prebivalstvo mesta Petrograd, ki je bilo o popolni desorganizaciji glede transporta in preskrbe z živili zelo razdraženo, je bilo že dolgo razburjeno, in je močno godrnjalo proti vladi, ki je težave, katere je prebivalstvo pretrpelo, zavračala na prebivalstvo. Vlada, katera je že vnaprej vedela, da bodo izbruhnili nemiri, je odredila obširne odredbe za vzdrževanje miru. Med drugim je vlada predložila carju tudi razpust državnega sveta in dume. Дума pa je dne 11. marca sklenila, da se ne bo pokorila carjevemu ukazu in je seje nadaljevala. Takoj je izvolila izvršilni odbor 12 članov pod predsedstvom predsednika Rodzianko. Ta odbor se je proglasil za začasno vladno in je izdal sledeči oklic:

„Z ozirom na težavni položaj in notranji nered, za katerega se imamo zahvaliti politiki stare vlade, je izvršilni odbor dume prisiljen, da vzame skrb za javni red v svoje roke. Popolnoma zavedajoč se odgovornosti storjenega sklepa, izraža odbor zaupanje, da mu bo armada in prebivalstvo ostalo v tem težavnem položaju na strani in se bo ustanovila vlada, ki bo ugodila željam ljudstva in bo uživala njegovo zaupanje.“

Izvršilni odbor se opira na prebivalstvo glavnega mesta, ki se je pridružilo uporu in na petrograjsko garnizijo, ki je, broječa več kot 30.000 mož, se popolnoma združila z uporniki, prijelja vse ministre in jih vrgla v ječo. Дума je izjavila, da dosedanje ministristvo ne obstoji več.

Danes, na tretji dan upora, je glavno mesto, v katero se je red takoj zopet povrnil, v oblasti izvršilnega odbora dume in čet, ki podpirajo duma. Poslanec Engelhardt, polkovnik v generalnem štabu, je bil od odbora imenovan za poveljnika mesta Petrograd. — Včeraj zvečer je odbor pozval prebivalstvo in čete, železnice in banke, naj začnejo zopet navadno življenje. Poslanec Gronski-ju je odbor dume poveril začasno vodstvo petrograjske brzovjavne agenture.

Spor z Ameriko.

Razmerje z Ameriko se ni spremenilo. Wilson še je vedno bolan. Pač pa prihajajo poročila, da se Amerika na vseh koncih in krajih pripravlja na vojsko.

Mehika je imela volitve predsednika in izvoljen je bil star nasprotnik severnoameriških držav Carranza. To je gotovo, da Wilsonu ne bo pomagal. Kako daleč bo šel z Nemčijo, se še tudi ne more reči. Privatna poročila pravijo, da je vojska med Mehiko in severnoameriški državami neizogibna, in da Mehika vpoklicuje vojake.

Vojne priprave Severne Amerike.

List „Journal“ poroča iz Novega Jorka, da je severoameriška vlada dne 7. marca vpoklicala vse rezervno mornariško moštvo. — V Novem Jorku, Vašingtonu in drugih večjih mestih poslujejo posebne komisije, ki sprejemajo vsakega sposobnega moškega v starosti 16 do 60 let. Sprejemajo se tudi mlajše ženske in sicer za pisarniško in bolniško službo.

Kitajska proti Nemčiji?

Iz Pekinga se poroča, da je kitajska državna zbornica z večino 300 glasov odobrila politiko predsednika ljudovlade, da se ukinejo diplomatske zveze z Nemčijo.

Amsterdamski listi poročajo: Računa se na to, da bo Kitajska čez nekaj dni napovedala Nemčiji — vojsko.

Kitajska ukinila zveze z Nemčijo.

Reuter poroča dne 14. marca uradno iz Vašingtona: Kitajska vlada je ukinila diplomatske zveze z Nemčijo.

Italijansko bojišče.

Na Krasu in v Vipavski dolini je bil prve dni tega leta živahen artilerijski ogenj, ki pa je te dni zopet nekoliko ponehal. Naši so pri Tolminu dne 11. marca in severno od Asiaga dne 15. marca presenetili Italijane in jih vrgli iz njih jarkov. Nekateri laški glasovi svarijo Italijo pred zopetno ofenzivo proti Avstriji in pravijo, naj ostane laška armada raje v defenzivi.

Italijanska armada v defenzivi?

List „Ruski Invalid“ piše med drugim, da v Italiji prevladuje mnenje, da naj ostane italijanska armada v defenzivi, ker ofenzive proti Avstriji stanejo preveč žrtev. Lahko zahtevajo, da mora francosko-angleška armada z močnimi napadi vezati močno nemško armado na zahodno fronto.

Bolgari in Turki na italijanski fronti.

Italijanski listi poročajo, da avstro-ogrsko in nemško armadno vodstvo z veliko natančnostjo pripravlja ofenzivo proti Italiji. Iz Lugana se poroča, da je tudi večje število bolgarskih in turških čet dospelo na fronto proti Italijanom.

Italija spremenila parnike v križarke.

Italijanska vlada si zelo prizadeva, da bi nadomestila svoje velike izgube na morju z novimi vojnimi ladjami. Kakor se sedaj iz Rima poroča, je oborožila in opremila kot križarke sledeče trgovske parnike: „Porto Torres“, „Porto Suez“, „Umberto I“, „Caprera“ in „Tocra.“ Nove križarke so že uvrščene v vojno brodogeje.

Rusko bojišče.

Na ruski fronti se vršijo manjši spopadi sedaj tu, sedaj tam. Ruska armada tipa, kje bi najbolj kazalo skušati predreti našo fronto. „Ruski Invalid“ piše, da četverosporazum želi, da bi Rusi spomlad prišli z veliko ofenzivo proti Krakovu. — Sicer pa sedaj splošna pozornost ni obrnjena na fronto, ampak v notranjo Rusijo, kjer so izbruhnili, kakor poročamo na drugem mestu, veliki nemiri. Od razvoja prekucije je več ali manj odvisno tudi, kako se bodo razvijali dogodki na bojišču.

Na r u m u n s k e m bojišču nič posebnega.

Spomladna ofenziva proti Krakovu?

Poluradni list ruskega vojnega ministristva „Ruski Invalid“ razpravlja o predstojajočih dogodkih na vseh evropskih frontah in z obžalovanjem označuje, da edinost četverosporazumovih držav ni dosegla tiste višine, ki bi z ozirom na skupni vojni cilj bila želeli. Anglija, Francija in Italija so le glede ene točke edine, da bi naj ruske armade pričele koncentrično napadati v smeri proti Krakovu. Listi omenjenih držav so mnjenja, da bi zavezniške armade ob enem s Sarraillovo armado še le po padcu Krakova (!) lahko pričele z ofenzivo.

Francosko bojišče.

V Champagni hudi boji za višino 185, ob Sommi in Mozi pa močni artilerijski boji. Po poročilu nizozemskih listov je Anglija s svojimi ogromnimi pripravami za pomladansko ofenzivo gotova in ima poldrugi milijon mož pripravljenih za napad.

Angleške priprave za ofenzivo.

Nizozemski listi pišejo, da so priprave in napor Angležev za bližnjo ofenzivo temeljite in velike. Anglija je spravila na fronto nekaj čez 200 največjih ladijskih in trdnjaviških topov in skoro ravno tolikov topov-velikanov, katere so izumili in zgradili v Angliji in ki še niso bili v rabi. Nadalje je spravila

na fronto 30—35 baterij, ki so opremljene z brzostrelnimi revolverskimi topovi najnovejšega izdelka. Končno bo pri prihodnji ofenzivi v rabi posebna vrsta ročnih granat, kojih učinek je baje strahovit. — Listi sklepčno pišejo: Angleške priprave za ofenzivo so končane.

Poldrug milijon Angležev pravljenih za napad

„Agence Havas“ poroča, da se bo v bližnjih dneh na zahodu pričela velika spomladanska bitka. Poldrug milijon belih in drugobarvnih Angležev je na ozemlju od Yperna do kraja Peronne pripravljenih za napad. Predno pa bodo Angleži pričeli z odločilnim napadom, se hočejo informirati o novih postojankah Nemcev ob Ancri. Dne 12. t. m. so Angleži že pričeli tipati proti tem nemškimi postojankam.

Francoski vojni minister odstopil.

Radi napadov v francoski zbornici v zadnjih sejah je vojni minister general Liautey odstopil.

Macedonsko bojišče.

Francozi napadajo z močnimi silami ob obeh straneh jezera Prespa ter severno od Bitolja, toda dosedaj brezuspešno. Ob reki Črni pa istotako brezuspešno napadajo italijanske in angleške čete. Na ostalem delu fronte običajni topovski ogenj.

Turška bojišča.

Angleži v Bagdadu.

Uradno se poroča iz Londona: Angleži so zasedli Bagdad. Podrobnejša uradna poročila pravijo: Presenetljivo smo šli v mesečini čez reko Djalah. V četrtek, dne 8. marca, smo dospeli do močne postojanke na desnem bregu Djalaha ter zgradili most čez Tigris pod izlivom Djalaha v Tigris. Močan oddelek je prodiral na desnem bregu. Zadel je ob sovražnika 10 km južno od Bagdada ter ga vrgel 3 km daleč nazaj. Izsilili smo prehod preko Djalaha, ter prodrli v netek 6400 m pred Bagdad. Naše čete na desnem bregu so vrgle sovražnika iz njegove druge pozicije ter so prenočile na zavzetem ozemlju. V soboto smo vrgli Turke 4800 m južno in zapadno od Bagdada nazaj ter zasedli Bagdad v nedeljo zjutraj, dne 11. marca.

Bagdad leži ob reki Tigris in šteje okrog 220 tisoč prebivalcev in je v trgovinskem oziru eno najvažnejših mest v Turčiji. Železnica, ki bi naj vezala Malo Azijo—Bagdad—Perzijski zaliv, je z nemškim kapitalom že večinoma zgrajena. Združevala bi naj v trgovinskem, gospodarskem in tudi v političnem oziru Nemčijo s Turčijo. (Od Berolina do Bagdada.)

Rusi v Perziji.

Iz glavnega mesta Perzije, Teherana, se poroča, da je dne 9. marca obvestilo rusko poslanstvo perzijskega ministrskega predsednika, da so ruske čete zasedle Bidjar, Senneh, Hamadan, Kengavar in Daulebad.

Nove turške postojanke v Mezopotamiji.

Iz Carigrada se uradno poroča, da so se turške čete, ki so izpraznile Bagdad, umaknile v smeri proti severu in zavzele nove postojanke južno od mesta Samara ob reki Tigris, 70 km severno od mesta Bagdad.

Angleži prodirajo proti severu.

„Corriere della Sera“ poroča, da Angleži naglo prodirajo iz Bagdada proti severu in so umikajoči se turški armadi vedno trdo za petami.

Politične vesti.

Izza kulis hrvatskega sabora. Piše se nam: Tržaška „Ednost“ se je zagnala z veliko silo, da zapoje slavospev srbskemu poslancu v hrvatskem saboru dr. Dušan Popoviču. Gotovo ji razmere pri nas na Hrvatskem niso dobro znane, sicer bi tega ne mogla storiti. Dr. Dušan Popovič je steber ogrske vlade v koaliciji in zavoljo tega se ni čuditi, da smejo Srbi vedno računati na večjo naklonjenost budimpeštanske vlade, kakor Hrvati. Da bi Hrvati v koaliciji ne postali nemirni, za to pa poskrbi dr. D. Popovič, ki je med Srbi sedaj najvplivnejši politik, z lepimi, velikimi besedami. Take besede je govoril tudi v adresni debati o bratstvu med Hrvati in Srbi, a „Ednost“ menda ne ve, da so račun plačali za ta „velik“ govor ravno Slovenci. Stvar je bila taka-

le: Hrvat dr. Lorkovič je bil določen, da sestavi addresso koalicije na kralja. Isto je sestavil v vrlo narodnem duhu in tudi Slovencev prijazno. V govoru pa se je hotel dr. Lorkovič glede Slovencev postaviti popolnoma na stališče pravašev. Toda addressa je morala na cenzuro tudi pred bana in tam ni našla milosti. Dr. Lorkovič je umaknil svoj adresni načrt in prepustil akcijo drugim, uvidevajoč, da se Hrvati v koaliciji na veden pritisk Srbov vedno bolj bližajo stari vladni (ured.: fakozvani narodni) stranki. Ban, oziroma koalicija, je izročila nalogo, da se izdela nova addressa, Srbu dr. Popoviču. Toda ker dr. Popovič ni samo pameten, ampak tudi previden človek, ni hotel sam prednašati addresso, ampak je poslal v boj Gjalskega, ki je v duhu dr. Popovičevem govoril zelo odurno ter tako Madžarom v prilog, da so se zgražali vsi odkriti hrvatski rodoljubi. Za Slovence ni našel prijazne besede, pač pa za dualizem. Da pomiri hrvatsko javnost in tudi Hrvate v koaliciji, je imel na to dr. Popovič v adresni debati govor, ki je tako zelo imponiral „Ednosti.“ Očital je v soglasju z banom hrvatskim rodoljubom, da preveč pritiskajo brata Slovence na srce in da pri njih Srbi ne uživajo iste ljubezni. Hrvatska javnost pa ni tako lahkoverna, kadar govori premeteni srbski politik dr. Dušan Popovič. Toliko v pojasnilo!

Pogreb dr. Mile Starčevića je vršil dne 13. t. m. ob dveh popoldne iz Zgreba na pokopališče v Šestine, kjer počiva njegov veliki stric dr. Ante Starčević. Pred hišo žalosti v Zagrebu se je poslovil od nepozabnega pokojnika najstarejši starčevićanski poslanec državnega zbora dr. Matko Lačinja. Pred hišo kakor tudi pred cerkvijo sv. Ivana so zapeli žalostne člani hrv. pevskih društev »Sloboda« in »Sloga«. Na pokopališču v Šestini sta se poslovila od pokojnika starčevićanska poslanca Marko Došen in dr. Ant. Paveč. Pri pogrebu so bile zastopane vse stranke hrv. sabora, hrvatska vlada in množica pokojnikovih prijateljev in volilcev.

Čudno postopanje. Nem ki listi objavljajo, da sta se minister Handel in Bärenreiter z nemškimi parlamentarci posvetovala o spremembi državnoborskega poslovnika. Zakaj ne tudi z nemškimi poslanci? Tako postopanje lahko povzroči, da bodo nemški poslanci ki so v parlamentu v večini, začeli smatrati sedanje ministristvo za eksponenta nemških m.ščanskih strank ki stejejo v parlamentu komaj dobrih 150 glasov.

Dr. Steinwender se umika. V »Tagespost« z dne 15. marca piše dr. Steinwender zanimiv članek, v katerem se sicer z vsami možnimi ključulami umika na stališče večine sedanjega parlamenta, da se lahko parlament skliče tudi ne da bi se prej izpolnili nemški predpogoj.

Nemci in drugi narodi. V članku o poznanjskih Poljakih piše dr. M. Weber v »Frankf. Zeitung«: »Ravno ta vojna je pokazala, da imajo Nemci na svetu malo prijateljev in da bi morali ravno zato tem bolj spoštovati tiste narode, ki se z Nemci bore proti skupnemu sovražniku ter prelivajo kri za isto stvar. Zvestoba in prijateljstvo teh narodov se morata ceniti in ju treba zagotoviti tudi z bodočnost.« Kaj naj rečemo sprito teh pametnih besed — pametnih ravno z nemškega stališča — o nemškem časopisu in tistih nemških strankah, ki na tako prijateljstvo in zvestobo, dragoceno za nemško stvar, odgovarjajo s tistimi znanimi zahtevami in ki hočejo v parlamentu (in s tem tudi v narodnem) zamašiti usta da ne bi mogel razpravljati o vprašanjih, ki so za vse državljane in vso državo živjenskega pomena. Tako da žele Nemci — pravo Praski »Venkov« odgovarja, da so Nemci v tej državi s tako mal narod, kot je češki in drugi Slovaši! Na to ponavlja »Venkov« svoj nazor, da naj bi se sedaj v državnem zboru razpravljalo le vprašanje ali se tiče gospodarsko političnih vojnih akcij, dočim naj bi s političnimi vprašanji porakali do česa po vsem! »Z visokih nemških strani se je razglušalo slovesno da sedanja vojna poleg glavnih ciljev zasleduj tudi ta cilj, da se zadošči potrebam vseh malih narodov! In posebno, seveda potrebam tistih ki so se borili v taboru centralnih vlast. Med te spada gotovo tudi češki in slovenski narod, čegar snovi se zvesto bore za prestol in državo i čegar civilno prebivalstvo skrbi za redno oskrbovanje toliko vojakov, kolikor ljudstva v zaledju. Čemu torej naj bi se ravno sedaj in po kratki poti reševala tista vprašanja v katerih češki in slovenski narod s pravico vidi svoje zatiranje? Ali ne bi bilo tisočkrat pametneje, da bi si vzeli Nemci apel dra. W. br. srca in bi rekli Čehom in Slovincem »Z vami

skupno se borimo, z vami imamo skupne interese. z vami se hočemo prijateljski sporazumeti o vsem, predno kaj ukrenemo, kar bi pomenjalo izpremembo notranjih razmer Avstrije!« Ali nič podobnega nismo še čuli dolej iz nemškega tabora.

Bethmann-Hollweg pride na Dunaj. Nemški državni kancelar bo te dni prišel na Dunaj ter bo obiskal cesarja Karla in zunanjega ministra grofa Černina.

Nova orientacija na Pruskem. V pruski poslanski zbornici je kancelar Bethmann Hollweg napovedal, da se notranjih sprememb, kojih upraviče ost priznava n. pr. novi volilni red, ne bo lotil, dokler ne bo vojska končana. Tako mislijo na Pruskem in dobro bi bilo za notranji mir, ako bi tudi avstrijski Nemci kmalu prišli do tega talisca. Sedaj imamo veliko večje naloge skupno izvršiti nego da bi se med seboj prepirali.

Šesto nemško vojno posojilo. Iz Berolina se poroča da se bo te dni začelo podpisovati v Nemčiji šesto vojno posojilo, ki naj bi doneslo državi 15 milijard mark (po dunajskem kurzu — 100 mark = K 155'75 — torej kron 23,362 500 000). Podpisovanje se zaključi 16 aprila. Oblika novega vojnega posojila bo dvojna. Večji del se izda kot petodstotno državno posojilo, neodpovedljivo do 1. 1924. Druga oblika je nov tip zaktadnic, namreč štirinapolodstotne, do 1. julija 1917 potom zrebanja vrnlji e zakladno ce. Avstrija bo razpisala šesto vojno posojilo še le meseca maja, kakor upamo že z odobrenjem državnega zbora.

Volitve v Španiji. »Agence Havas« poroča, da je pri državnozbornih volitvah v Španiji bilo do 13. marca izvoljenih 150 liberalcev in 79 opozicionalcev, med tem 25 odločnih katolicanov.

Tedenske novice.

Prihodnja številka „Straže“ radi praznika ne izide v ponedeljek, am ak se le v torek, dne 20. marca.

Cenjenim naročnikom! Tistim naročnikom, ki še niso poravnali naročnine za »Stražo« za leto 1916 smo napravili na ovitku današnje številke dva rdeča križa, naročnikom pa, ki imajo plačan lis samo do konca marca 1917 ali tudi manj, smo pa napravili na ovitku eden rdeč križ. Vse cenjene naročnike nujno prosimo, da storijo svojo dolžnost in poravnajo naročnino do konca meseca marca, da jim ne bo treba ista ust vtiati.

Sestnajsta vojna pobožnost v Mariboru. Vse kaže, da se bližajo odločilni boji v strašni svetovni vojski. Naši hrabri vojščaki potrebujejo posebne pomoči božje, da bodo ostali stanovitni do končne zmage, pa tudi nam doma je treba milosti in tolažbe iz nebes v teh težavnih časih. Da bi si izprosili vse to od Gospoda vojnih čet, v ta namen se bo vršila na praznik sv. Jožefa, v ponedeljek, dne 19. marca 1917, v mariborski stolnici 16. vojna pobožnost. Od 5. do 6. ure popoldne bo Najsvetejše izpostavljeno k molitvi, po molitveni uri pa bo pridiga našega prevz. Nadpastirja. Bog sprejmi in usliši milostno naše molitve in prošnje za cesarja in domovino!

Bagdadski nadškof pri padezu. Bagdadski nadškof in metropolit Mezopotamije in Krdistana, L. Druce, ki se nahajal na potovanju iz Bagdada v Erpo je bil te dni sprejet od sv. Očeta v posebni avdienci.

Carigrajski katoliški patriarh umrl. V Rimu je 12. marca umrl carigrajski katoliški patriarh M. Cep eblj.

† Zofija Trafenik. Dne 14. marca je umrla.

Novivasi pri Mariboru go-pa Zofija Trafenik nadučiteljica vdova in mati č. g. Jožefa Trafenik stolnega kapeleka v Mariboru. P. greb bo v petek, dne 16. marca ob 5. uri popoldne Blagi materi svetila večna luč! Rožini a naše sozale!

Odlikovani slovenski učitelji. Henrik Klenovšek, učitelj pri Nočerkvi, sedaj poročnik 26. domobranstva a pesolka, je bil vnovič odlikovan s Sgnum laudis. Etoletni prstovojec in učitelj pri Sv. Boženku pri Središču, Robert Košar, je bil odlikovan s srebrnim zaslužnim križem na traku hrabrostne kolajne; učitelja Jožef Kemečič pri Sv. Trojici v Sl. v. zoricah in Ivan Gacnik pri Sv. Jerneju sta imenovana poročnikom.

Iz južne železnice. Branon Igolič, revident v Donawazu, je imenovan za postajenadletnika pri Sv. Lovencu; adunkt Rajko Poner je premeščen iz Maribora na Tezno; pristav Abn. ebnik iz Laskega na Tezno; pristav Edmund Atzier iz Smeifelda v Slov. Bisrico; pristav J. Axmann iz Tezna v

Celovec; pristav Karel Rebolj iz Pragerskega v Spielfeld; pristav Alojzij Mayer iz Slov. Bistrice v Grobelno in pristav Aleksander Taxenbacher iz Grobelnega na Pragersko.

Dr. Brejce proti „Tagespost“. „Tagesp.“ objavlja: V izdaji našega lista od dne 6. septembra 1914 smo pod napisom: „Zapiranje srbskih prijateljev“ objavili dopis iz Celoveca, v katerem smo g. dr. Janeza Brejca, odvetnika v Celovcu, imenovali prijatelja Srbov in mu očitali, da je slaboznan razširjevalec in eden izmed najhujših in najdelavnejših voditeljev panslavistične ideje in panslavističnega gibanja na Koroškem in da že dolgo časa spada v zapor, a da se mu je žal pustilo dovolj časa, da je začel pisati, ki bi mu morda škodovali. Na podlagi poizvedb, ki so se izvršile v teku tožbe g. dr. J. Brejca zaradi razžaljenja časti proti našemu odgovornemu uredniku, se ne obotavljamo s tem izjaviti, da brez pogoja preklečemo gornje proti dr. Brejcu storjene očitke in trditve kot popolnoma neosnovane, in da obžalujemo, da smo g. dr. Janezu Brejcu storili krivico, ker smo objavili dopis. Uredništvo. — O tej zadevi še piše „Grazer Volksblatt“: Včeraj, dne 12. t. m., bi se morala končati pravda odvetnika dr. Brejca radi razžaljenja časti proti odgovornemu uredniku „Tagespost“ g. Castellizu... K današnji obravnavi je prišel tožitelj s svojim zastopnikom dr. Eislerjem, g. Castelliz za zastopnikom dr. Schlosserjem. Prišlo je do poravnave, vsled katere mora „Tagespost“ storjene trditve preklicati, obžalovati in izjaviti, da se je dr. Brejcu storila krivica. Ta izjava se bo v „Tagespost“ objavila. Razen tega se je „Tagespostin“ zastopnik zavezal, da se bo v zaklad za moštvo 3. vojnega kora v podporo vdov in sirot vplačal določen znesek. Na podlagi te poravnave je dr. Brejce umaknil tožbo. Stroške plača „Tagespost.“

Nova označba na vojaških čepicah. Na vojaških čepicah in gumbih bo odslej namesto črk F J I označena črka K kot začetna črka imena sedanjega cesarja Karla.

Naši vojni pohabljeni. Kot drugi, tretji in četrty zvezek »Dobrodolne knjižnice« je izšel spis z gornjim naslovom, prirejen po izdaji vsučil profesorja in višjega štabnega zdravnika dr. H. Spitzja. Tvarina je pojasnjena z 89 slikami. Vsem, katere je zadela v vojski nesreča, da so pohabljeni, bo knjižica, ki govori obširno in strokovnjsko o zdravilnih in oskrbovalnih napravah, dobrodošlo kapiot. A tudi onim, ki se zanima o za zdravilne pohabljenec ali ki hočejo steriti dobro delo, priporočamo spis, ki ga prodaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Literarni jubileji. Piše se nam: Med vojno molče muze, boginje petja. Zato ni čudno, če v teh časih, ko nam vsak dan prinaša nova razburjenja, na literarne jubileje komaj mislimo. V Aspangu pri Dunaju je v tem času praznoval svojo 82letnico pesnik Stritar. Nekdaj najmočnejši mož, absolutni vladar v slovenskem slovstvu, živi sedaj procul negotiis, daleč od skrbi in daleč od slovenske literature, kar je tako najbolj pametno. Zakaj posel s slovensko literaturo ni hvaležno delo. V tem času smo praznovali tudi desetletnico Gregorčičeve smrti. Njegov grob ni več naš, začasno upamo. A njegove pesmi so v teh časih bolj naše, nego kdaj. Seve je šel tudi ta spomin precej tiho mimo nas. Le v »Zvonu« se je ga spomnil dr. Glonar, s petosolsko nalogo, ki se začneja prav humorno takole: »Cenjene dame! Spoštovani gospodje!« Potem na dolgih 11 straneh že tisočkrat premleta slama, na vsaki strani par kričavih psov — gotovim ljudem je to potreba za zajtrk, kosilo in večerjo, to je pač vzgoja, morda tudi bolezen, huda bolezen — se malo pohvale Aškercu, ob čigar smrti je pisal isti pisatelj, kaka sreča je ta smrt za slovensko slovstvo, pa amen. Dobro Gregorčiču, da je mrtev, sicer bi ga ista usta, ki mu poje zdaj prisiljeno hvalo, obrlizgala z žolčem. Nekdaj je pisal o takih jubilejih v »Zvonu« svoje duhovite, umetniške eseje — Levec, zdaj jih piše pač — Glonar!

Kdo hoče kmetskemu ljudstvu podpore tritati? S »Štajercem« se sicer ne bodemo pričkali. Toda resnica mora na dan; zato navedemo doslovno sklep osrednjega odbora c. kr. Kmetijske družbe, za katerega je glasoval, kakor vsi odborniki, tudi slovenski odbornik dr. Verstovšek. Predlog se je glasil: »Centralni odbor se obrni na c. kr. namestništvo, katero naj izda naredbo, vsled katerih se odtegnejo ali zmanjšajo podpore onim dninaricam, ki so prej hodile na delo, sedaj pa vsled dovoljenih podpor ne očejo delati.« Ta sklep je v prid vsem kmetskim posestnikom, malim in velikim in se ne obrača proti pridnim dninaricam, ampak samo proti onim maloštevilnim izjemam, ki se vsled podpore ogibajo delu. Primerjajmo pa ta sklep s predlogi in vlogo ptujskega okrajnega zastopa, ki se glasi v prevodu: »Na prehranjevalni urad na Dunaju in v

Gradcu! Zakon z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, s katerim so bile urejene pravice do državnih prispevov, je povzročil, kakor učijo skušnje, ravno nasprotni uspeh svojega namena, ker se s tem uničuje vsako spodbujanje k poljedelskemu delu. Mali posestnik, ki je bil poprej primoran pridelovati, zamore sedaj živeti od državne podpore in seje navadno le toliko, kolikor potrebuje za svojo lastno potrebo; radi tega je deloma vedno manjše veselje do dela, deloma pa ostanejo čisto velike površine rodovitne zemlje neobdelane.« Koncem vloge so med drugim označene zahteve: »Da bi se vsem tem slabim razmeram pomagalo, si dovoljuje podpisani okrajni odbor podati te le nasvete: Pod 2. Vlada naj tolmači zakon o pravicah do državnih prispevov za tiste, ki imajo stalne plače, ugodnejše, za posestnike pa neugodnejše, in naj izvede to načelo potom odredbe. Okrajni odbor Ptuj, dne 6. februarja 1917. Za načelnika: Max Straschill.« — Nadaljnji pojasnil ni potreba; vsak čitatelj si zamore napraviti lastno sodno. Vzdržujemo se pa vseh nizkotnih napadov na osebe, ker nečemo slediti sloviti pisavi »Štajerca.«

Berivo za vojake. Č. g. vojni kurat Ant. Peršuh nas prosi, da objavimo sledeče: Tudi pri našem polku (št. 87) vojaki radi prebirajo dobre knjige in časnike. Poslane knjige in časniki se naj pošiljajo na naslov: »Mil. Seelsorge des k. u. k. l. R. 87. Feldpost 30.«

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je nedavno izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo več mesecev močno poprašuje. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi morarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preskrba invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za moštvo. Povsod se je oziralo na najnovejšo odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom »Duhovni spremljevalec in molitvenik«, ki obsega krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove pošne določbe. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštnino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Krščanski vojak. Pouk slov. mladeničem ki so poklicani v vojaško službo. Spisal Valentin Rozman, c. in kr. vojni kurat. Stane trdo vezana knjižica K 1.30; broširana pa 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. To knjižico je spisal rajni vojni kurat V. Rozman, ki je padel 1. 1914 pri Grodeku v Galiciji junaške smrti za domovino. Blagi gospod je poznal iz lastne skušnje, kako nauke potrebujejo vojaki. V knjigi opisuje te le predmete: Vojaški poklic, prisega, pomen zastave, ljubezen do domovine, svetost krajeve kione, pokorščina, izpolnjevanje dolžnosti, tovarištvo, vera molitev, pijančevanje, pohotnost, samomor. Knjige je na razpolgo samo nekaj sto komadov. Knjižico toplo priporočamo vojakom oziroma staršem in domačim, da jo kupijo za svoje sinove oziroma brate.

Uporaba časnikarskega papirja omejena. Izšla je nova ministrska nareba, ki določa, da je vsled enakomerne porazdelitve papirja nastala potreba, da se omeji uporaba časnikarskega papirja. V ta namen je ustanovljen v trgovinskem ministertvu poseben urad, ki bo določal koliko časnikarskega papirja sme uporabiti ta ali oni časopis. Ta urad bo tudi določeval obseg časopisa, t. j. določeval bo, na koliko straneh bo smel izhajati ta ali oni časopis.

Vzemite izkaznice seboj? Kdor potuje po železnici, ali gre po kakih opravkih v Maribor, naj vzame vedno kako izkaznico seboj. Zadostuje, ako imaš pri sebi listič, na katerem občinski urad potrjuje, da si ta in ta. Ako boš imel kako listino pri sebi, s katero lahko dokažeš, kdo si, se boš izognil marsikateremu nelubemu dogodku.

Našim dopisnikom! Naš list ima, kar nam je v posebno čast, lepo število dopisnikov in drugih sotrudnikov v zaledju in na fronti. Vendar se mnogokrat zgodi, da drugi, n. pr. graški listi, prej prinesejo poročila o dogodkih v naši ožji domovini, nego mi. Radi tega prosimo naše dopisnike, da nam takoj, vsaj po dopisnici, naznanijo vsak važnejši dogodek. Radi cenzure in razmer na pošti se še itak dopisnice in pisma za več dni zakasniijo. Dopisnike prosimo kratkih poročil. Radi obilice drugega neodložljivega gradiva in pomanjkanja stavecev daljših dopisov pri najboljši volji ne moremo spraviti v naš list.

40 dni lepo vreme. Staro kmetsko pravilo pravi, da, kakoršno je vreme na dan 40 mučenikov, tako ostane 40 dni. Dne 10. marca t. l., na dan 40 mučenikov, je bilo vreme krasno in ako ono staro

kmetsko pravilo res kaj velja, bomo imeli prijetno solnčno vreme 40 dni.

Nevihta pred Jožefovim. V četrtek, dne 15. marca popoldne so se zbrali nad Mariborom črni oblaki in je nekaterikrat prav močno zagrmelo. Gromu je stedi rahel dež. Stari ljudje pravijo, da je blisk in grom pred praznikom sv. Jožefa znak izredno rodovitnega leta. Bog daj!

Gospodarske novice.

Zakaj je usnje tako drago? Pred tedni sta bili odposlanstvi dunajskega mestnega zastopa in zveze avstrijskih nemških mest zaradi preskrbe obuvila za nevojaško prebivalstvo pri trgovinskem ministru. Govorniki odposlanstva so slikali in opisovali ministru nečuvene razmere, ki vladajo v trgovini z usnjem. V zadnji odborovi seji zveze avstrijskih nemških mest je poročal poslanec Kraft, da je minister Urban storil korake, kojih posledice se pojavljajo kot znamenja, da se bo v tem oziru obrnilo na bolje. Tako n. pr. bo baje upeljano v trgovini z usnjem strogo nadzorstvo; nadalje se bodo odstranile tiste osebe, ki se vrivajo v to trgovino kot nepotrebni vmesni člani, pa usnja niti ne vidijo, marveč imajo velike dobičke, da ne bi imeli pri tem kaj truda in stroškov. Tako n. pr. je v seji mestne zveze pripovedal dr. Homma, župan iz Znojma, sledeče: V Znojmu imamo veliko tovarnarjev za izdelovanje usnja, ki oddajajo vojaški upravi ogromne množine usnja, in pri tem zaslužijo milijone. Tako n. pr. je nek tak gospod v Znojmu napovedal za osebno-dohodninski davek svoto 3,800.000 K. Nekoč pride k meni nek čevljar in mi reče: Nimamo usnja, nimamo dela in trpimo glad. Vprašal sem ga: Zakaj ne dobite usnja? — Prosim, odvrne čevljar, dobivati bi moral usnje od nekega trgovca z usnjem, kateremu je vojaška uprava dovolila, da sme toliko in toliko pročitati. Če pa bi kdo mislil, da kak čevljar v Znojmu mora dobiti usnja od kakega trgovca z usnjem v Znojmu, bi se zelo varal. Usnje se mora najpoprej naznaniti v Brno Rischavu in ta mora poslati račun v Znojmu. Za to delo dobi 3% provizije, torej samo za to, da je napisal račun! Medklici njegovih moravskih tovaršev: Ne 3, ampak 7%! — Naslednji govornik poslanec Pacher je rekel: Osrednjice, ki razpolagajo nad usnjem, ki se ga vidi, zaslužijo 7% provizije, 3% dunajska osrednjica, 2% praška osrednjica in za nemško-češko še posebej 2%. Take razmere nujno zahtevajo odpomoči.

Nadomestilo za kavo. Urad za prehrano prebivalstva je določil, da se kave brez primeska ne sme prodajati, marveč da se bo prodajala prežgana kava, kateri bo primešan sirov sladkor. Nadalje je določeno, da se pred koncem meseca aprila ne bo izdajalo nobenih kavinih kart.

Varjenje piva se ustavi? Prejšnji četrtek je imela centrala pivovarjarjev v Pragi glavno zborovanje, na katerem se je poročalo, da se namestava v doglednem času varjenje piva v Avstriji popolnoma ustaviti, ker se bo vse žito moralo uporabiti za kruh. — Severnonemške pivovarne bodo najbrž s 1. aprilom ustavile varjenje piva.

Razne novice.

Kit napadel parnik. Švedski listi poročajo, da je v začetku tega meseca napadla morská riba-k t veliki švedski parnik »Prometeus«, ki je plul v Severnem morju in imel na krovu več sto oseb. Velikanska riba, ki je bila 29 m dolga, je ustavila parnik, kajti ladjak vijaki so se zarili globoko v m-so ribe velikana. V trenutku, ko je bil parnik na aden, so obutili na parniku tako močan sunek, kakor če bi bila ladja zadela na peščeno spino. Na ribo so oddali več streliv iz brzostrelnega topa, ki so velikana tako dobro zadeli, da se je prikazal mrtev na morskó gladino. Tudi leta 1903 so apadi kiti dva angleška parnika v Atlantskem morju; oba parnika sta bila potopljena.

Tovarna za sladkor zgorela. V Špronju na Ogrskem je v noč od ponedeljka na torek zgorela tamošnja velika tovarna za sladkor. Škoda znaša čez 2 milijona kron. Tudi velik del sladkornih zalog je pozar uničil.

Letos ne marajo letoviščarjev. Na Solnograškem in na Gornje Avstrijskem so se povsod, kamor je druga letja zahajalo veliko letoviščarjev, izrekli, da le os vslet težko prehranje ne marajo letoviščarjev. Mestni zastop slovecega zdravilšca v Gmunenu je enostavno izdal prepoved, da letos ne sme nihče vzti pod streho kakega letovišča, ker je letos za nabavo živil zelo teško.

Ekscelence kidajo sneg. Pred nedavno je vrglo v Beč in na okolici toliko snega, da je bil promet v ulci prelopljen naučnega ministrstva zelo oviran. Z lopati in obozroženimi so takoj začeli kicati sneg državni podtajnik ekscelenca dr. Cha-

puis, tajni svetnik Reutwig ter skorodane vsi drugi uradniki in sluge imenovanega ministrstva. V nekaterih urah je bilo delo končano.

Bogomila, molitvenik za dekleta, je popolnoma razprodan in se naj ne naroča več, ker ga ne moremo nikomur več poslati. Tiskarna sv. Cirila.

Proso in bob. Z mariborskega okrajnega glavarstva se nam poroča, da je proso oddaje prosto in da ga tistim posestnikom, ki so jim komisije predpisale, da ga morajo oddati, ni treba oddati ako ga sami radi ne oddajo. Bob pa se po novih vladnih navodilih mora oddati.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da so sladkorne karte, ki se bodo dne 17. marca razdeljevale, veljavne samo za mesec april, ne pa tudi za mesec marc. Hišne sezname za petrolej je treba takoj zamenjati za bele hišne sezname. Kdor bi do sobote, dne 17. marca, ne mogel oddati belega hišnega seznama, bi ne dobil nobenih krušnih kart. V soboto, dne 17. marca, je izmenjava hišnih seznamov za petrolej nemogoča.

Maribor. V „Panorami International“ na Grajskem trgu je od pondeljka naprej na programu poljska prestolnica Varšava. Videti so zanimive slike o zavzetju tega mesta po naših četah, ruski strelski jarki, žične ovire, raznolike čete v bojnih postojankah itd.

St. Ilj v Slov. gor. Naše bralno društvo ima izlet v Vagno v četrtek, dne 22. marca, ob 10. uri dopoldne. Udje, pridite vsi! Ogleдали si bomo znamenito begunsko taborišče in razne zanimive delavnice in druge važne naprave v tem najnovejšem štajerskem mestu.

Gradec. Prihodnja slovenska služba božja bo dne 25. marca v cerkvi usmiljenih bratov.

Fram. V četrtek, dne 15. t. m. je umrl g. Janez Vabel, tukajšnji veleposestnik, načelnik kraj. sol. sveta, obč. svetovalec itd. Pogreb bo v soboto popoldne ob 3. uri. N. v m. p.!

Ptuj. Tukajšnji odvetnik dr. Fermevc je kupil Brucknerjevo hišo in trgovce Mahorič pa Wegscheiderjevo hišo v Bismarckovi ulici. Obe hiši ste bili dosedaj v nemških rokah.

Celje. Mestni magistrat naznanja, da se mora vsled pičlosti zalog premoga zelo omejiti uporaba plina. V nobenem gospodarstvu ne sme več kakor ena plinova svetilka goreti. Kuhanje s plinom je omejiti na najnujnejše slučaje. Tudi gostilnam in kavarnam je naročeno, da smejo uporabiti samo polovico one množine plina, katero so smeli v lanskem letu uporabiti. — Preteklo nedeljo zjutraj je umrl tukajšnji hišni posestnik Ljudovik Koser v 81. letu svoje starosti. — Člani tukajšnje prostovoljne požarne bramb. Peter Derganc, Ivan Jicha, Julij Obad in Jan. Skoberne so bili odlikovani s častno kolajno za 25-letno službovanje v celjski prostovoljni požarni brambi.

Dobrna. Naša kmetijska podružnica ima v nedeljo, dne 18. marca, popoldne ob 3. uri, v hotelu Union svoj občni zbor. Predaval bo g. nadzornik M. Jelovšek. Člani in tudi nečlani so povabljeni. Pobirala se bo udnina za leto 1917. Kdor do svečana ni svoj izstop javil, je ud za leto 1917. Sprejela se bodo naročila za otrobe, semena in gnojila.

Šoštanj. Na pustno nedeljo vprizorjena burka s petjem „Lumpacij Vagabund“ je prav lepo uspela. Igralci so igro dobro pogodili. Dvorana je bila do zadnjega kotička polna, zato je tudi gnotni vsiok krasen, tako da smo zopet odposlali lepo svoto glavarstvu v podporo vdov in sirot po padlih vojakih iz našega okraja. Koncertne vložke med igro, kakor tudi večerni koncert (gosli, klavir in solopetje) sta umetniško dovršeno proizvajala gđe. Jurkovič in g. Nerat. Tudi šaljivi nastopi so izzvali pustno-veselo razpoloženje. Občinstvo je vsaj za nekaj uric pozabilo težo naših dni, na drugi strani pa s svojim obiskom vršilo tudi plemenito delo usmiljenja. Korak je zopet storjen, pripravljamo večjo narodno igro. Tedaj na svidenje! Nagradite zopet z lepim obiskom pridnost igralcev, posebno onih vrlih iz Skal, ki prihajajo po težkem celodnevem delu v premogokopu k našim vajam. Nazdar!

Zadnja poročila došla v petek dne 16. marca.

Iz uradnih poročil.

Na nobenem bojišču nič posebnega, le z italijanske fronte se poroča z dne 15. marca: Artilerijska borba je na posameznih odsekih bojišča zopet oživela. Na naši fronti, severno od Asiaga, so vdrla danes zjutraj oddelki pešpolka št. 27 skozi snežne predore v sovražne jarke vzhodno od gore Monte

Forno, razrušili so krita in so prizadjali Italijanom krvave izgube. Vpileni so 2 strojni puški in vjeli 22 apincev.

Moskva, Kazan, Charkov in Odesa se pridružijo vstaji.

Frankobrod, 15. marca.
„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Stockholma: Mestne uprave v Moskvi, Kazanu, Charkovu in Odesi so brzojavno izjavile, da se pridružijo petrograjskemu izvršilnemu odboru. V teh mestih so se konstituirali odbori za notranjo osvoboditev Rusije.

Nov poveljnik v Kronstadtu.

Petrograd, 15. marca.
Poslanca dume Pepelajev in Taškin sta se danes na povelje izvršilnega odbora odpeljala v Kronstadt. Garnizija tega mesta in trdnjave je izjavila, da je na razpolago petrograjskemu izvršilnemu odboru. Pepelajev je imenovan za poveljnika Kronstadta.

Vstaja dobro organizirana.

Stockholm, 15. marca.
Posebnega pomena je, da so delavski nemiri in demonstracije izbruhnile povsod isti dan in ob isti uri. Gre se torej očitno za dobro pripravljeno organizacijo.

Boj med dumo in vlado.

Francoski listi pišejo:
Ker je vlada sklenila, da razpusti dumo, so sklenili člani opozicije, da se preselijo v kako švedsko mesto ali pa v Švico, kjer bi neovirano pretresovali položaj in ukrenili potrebne korake. Toda se le v zadnjem trenutku so se dogovorili, da se vladi odločno in neprikrito uprejo, ker so se prepričali, da je vse petrograjsko vojaštvo na njihovi strani. Duma je morala postopati z veliko naglico, ker se je zaznalo, da korakajo številni, vladi vdani polki proti Petrogradu. Duma je spremenila z vso naglico Petrograd v vojaško taborišče.

Duma zahteva odstop vlade.

Iz Geneve se poroča:
Kakor je sedaj znano, je ministrski svet v Petrogradu v izvanredni seji sporazumno z visokimi vojaškimi osebami sklenil, da postopa zelo ostro in napadalno proti dumi. Kot vzrok temu se navaja, ker je duma storila sklep, ki je zahteval, da vlada odstopi in da se takoj ustanovi odbor za ljudske potrebe, ki bo sestavljen iz zaupnikov ljudstva.

Duma zboruje

Duma je imela potem, ko je bilo carjevo ministrstvo odstavljeno, sejo, v kateri so poslanci zatrjevali, da je stara vlada kriva revolucije, ker je zapirala delavske voditelje, ki so celo svetovali delavstvu, naj ne demonstrira. Duma je z veliko večino sprejela interpelacijo, v kateri se izraža ogorčenje nad trditvami, da delavstvo ni dovolj domoljubno.

V ustajo zapleteni vojaški poveljniki.

Iz Stockholma se poroča:
Ko se je v dumi zaznalo, da je vlada razpustila dumo, so se podali vsi člani dume v zbornico, kjer so sklenili, da se vladi s silo uprejo. Le nekaj poslancev je pred glasovanjem zapustilo zbornico in tudi zbornični podpredsednik grof Bobrinski je odložil svoje mesto. Nekaj ur pozneje je že izbruhnila vstaja v celem mestu. Ustaja je bila skrbno in dobro organizirana. V ustajo so bili zapleteni vsi merodajni petrograjski vojaški krogi.

Upor naperjen proti vladnemu nasilju.

List „Stockholms Tidningen“ se čudi, da oklice nove vlade niti z besedico ne omenja carja. To dejstvo potrjuje mnenje, da revolucija ni naperjena proti monarhiji, pač pa proti vladnemu nasilju, ki pa je sedaj prišlo ob svojo moč.

Carica zbežala.

Stockholm, 15. marca.
Carica je že nekaj dni pred izbruhom nemirov zbežala iz Petrograda, ker je bilo znano, da se pripravljajo nekaj izvanrednega. Opažalo se je veliko gibanje proti carici, ki je večkrat nastopila kot navdušena prijateljica Nemčije. Dosedaj se še ne ve, kje se nahaja carica.

Petrograd odrezan od sveta.

Odkar so izbruhnili v Petrogradu veliki politični nemiri, je mesto popolnoma odrezano od okolice. Le z zelo veliko težavo je mogoče zapustiti me-

sto. Ustavljen je ves poštni promet, brzojavni promet se pa nahaja pod zelo strogo cenzuro. Vse te odredbe svedočijo, kako veliki so bili nemiri v Petrogradu. Kolikor je znano, so se nemiri delavcev pričeli že dne 27. februarja, ko so velike množice delavcev prihajale iz okolice v mesto. Številne čete kozakov so na potu proti Petrogradu.

Brzojavni promet med Švedsko in Rusijo pretrgan.

Stockholm, 15. marca.
Listi poročajo, da je brzojavna zveza med Rusijo in Švedijo od torika naprej pretrgana. V obmejnih mesta dohajajo poročila, da so tudi v Moskvi nastali resni nemiri in da se tudi v tem mestu snuje izvršilni odbor, kakor v Petrogradu.

Car odstopil?

Ob sklepu uredništva smo dobili še sledečo brzojavno obvestilo:

V angleški spodnji zbornici je minister Bonar Law naznanil, da je ruski car Nikolaj odstopil in da je vladarstvo poverjeno vel. knezu Mihaelu Aleksandroviču. Francoska in angleška vlada se pogajata s petrograjskim izvršilnim revolucionarnim odborom glede nadaljevanja vojske. Odbor hoče baje vojsko nadaljevati do skrajnosti.

Ranjeni, padli in vjeti.

Domobranski pešpolk št. 26:

Padlo moštvo:

Antončič Ivan, poddesetnik;
Bedenik Matija, Ptuj; Bezjak Ferdinand, poddesetnik, Ptuj; Bogataj Janez, poddesetnik; Bratanič Janez, Brežice; Bratkovič Matija, Ljutomer; F. Breznik, Celje; Bukovnik Ferdinand, Selnica;
Cerovac Janez, enoletni prostovoljec; Čmager Jožef, Spodnji Gasteraj; Coletto Viljem, Laški trg;
Feichter Franc, poddesetnik;
Gaisch Franc, Nemški Lonč; Gobec F., Rog. Slatina; Golob Valentin; Gorjanc Ferdinand, Ruše; Gračner Franc, Griže, Celje;
Herman Franc, Velika Pirešica, Celje; Hernuš Franc; Hiršman Franc, Radgona; Hribernik Alojz, Braslovče;

Janko Rupert, Sv. Lovrenc, Maribor; Jazbec J., Celje; Jesenko J., Slovenjvas; Jurše Mihael, četovodja, Lobnica, Maribor;

Kern Pavel, Ragona; Klepej J., Celje; Kolman Martin, Brežice; Korenjak Franc, deset., Ptuj; Koštomaj Jožef, poddesetnik, Sv. Jurij, Celje; Kovačič Brežice; Kozuh Viktor, Skofjvas, Celje; Kramer Anton, Sv. Pavel, Celje; Kregar Fr., Ptuj; Kušar Jožef, Konjice;

Maierhold Vinko, Radgona; Mlakar Fr.; Možina Jožef, Turški vrh; Mušič Franc, Sl. Bistrica; Oman Jožef, Sp. Gasteraj;

Ojstric Jurij, Ponikva;
Piiffer J., Lajtersberg; Polak Janez, desetnik, Ljutomer; Pongrac Janez, Slovenjgradec; Pšak K., Ptuj;

Rak Janez, Gotovlje, Celje; Rečnik Janez, Sv. Lovrenc, Maribor; Rotuznik Albert; Rumovc, Loka, Celje;

Schwarz Leopold, desetnik, Maribor; Serdinek Jožef, Sp. Duplek, Maribor; Slavič Anton, Ljutomer; Sluga Janez, Studenci; Smolar Jurij, Mislina; Sorčič Janez, Maribor; Sotašek Janez, Brežice; Stager Franc, četovodja, Radvanje; Supan Fr., Sv. Peter, Brežice;

Tischler Janez, Ceršak, Maribor; Tožaj Stof. Celje; Trstenjak Anton, Radislavci;

Verk Janez, Sv. Ema, Celje; Veingerl Janez, Selnica;

Zelenik Janez, Biš.

Pešpolk št. 47:

Ujeto moštvo:

Bernard Janez, četovodja (Rusija); Blašič Anton (Kozlov, Rusija);

Čebulj Janez (Menzelinsk, Rusija);
Dimnikar Jožef (Italija); Drač Anton, Žusem, (Italija);

Gož Jožef (Rusija);
Holeman Anton (Rusija);
Lukas, Jožef (Rusija);

Makovec Janez (Jelabuga, Rusija);
Ornik Anton, Maribor (Rusija); Oven Alojzij, (Rusija);

Schrumpf Anton (Rusija); Simončič Janez (Rusija); Sinkovec Alojzij (Rusija); Šorli Filip (Rusija);

Vidmar Janez (Italija); Violin Kornelij (Rusija).

Dragonski polk št. 5:

Mrtvo moštvo:

Kozimic Jakob, titularni stražmojster, ptuljska okolica;

Pohar Karol, Celje, Loka;
Priveršek Anton, titularni stražmojster, Pišce, Brežice;

Rozoničnik Jožef, celjska okolica;
Strucelj Franc, celjska okolica;
Wurzinger Franc, Radgona.

Pionirski bataljon šte. 3:

Ujeto moštvo:

- Brumen Jožef, Ptuj (Skobelev, Rusija);
- Kink Karl, Brežice (Kozlov, Tambov, Rusija);
- Klakovčar Anton, Brežice (Karkov, Rusija); Križan Ivan Anton, desetnik v rezervi, Celje, Skofja Vas, (evak. bol. št. 29, Vladimir, Rusija);
- Metero Matija, celjska okolica (Šack, Rusija);
- Mlinarič Jožef, Ptuj (Karkov, Rusija);
- Pavlovič Jakob, ptujška okolica (Karkov, Rusija);
- Pir Mhael, Celje (Karkov, Rusija);
- Ruthard Ivan, Slovenjgradec (Kerensk, Rusija);
- Sauruk Ivan, Marenberg (Stajlovski Rudnik, Rusija);
- Švigelj Ivan (Rudnik, Rusija).

Domobranski pešpolk šte. 3:

Ujeto moštvo:

- Drasik Karol, poddesetnik, Maribor (Kirzanov, Rusija);
- Ferstl Janez, četovodja, Cmurek (Skotov, Rusija);
- Gassenburger Pavel, Maribor (Rusija);
- Glauninger Franc, tit. desetnik, Radgona (Rusija);
- Kovačič Franc (Kozlov, Rusija);
- Verhovnik Anton, Mislinje (Rusija).

Saperski bataljon šte. 3:

Padlo moštvo:

- Hladnik Franc, Ptuj (Samarkand, Rusija);
- Kager Alojzij (Rusija);
- Sonaja Franc, poddesetnik v rezervi, Veržej, (umrl v Samarkardu v Rusiji);
- Strniša Martin, Ljutomer (umrl v Samarkandu v Rusiji);
- Virant Franc, desetnik v rezervi.

Domobranski pešpolk šte. 5:

Ujeto moštvo:

- Kokotec Jernej, Laško, (Rusija);
- Loi Franc (Rusija); Lončar Franc, Celje (Rusija);
- Oblak Janez (Rusija);
- Rehar Štefan (Rusija);
- Trampuž Jožef (Rusija);
- Uršič Franc, (Rusija);
- Zagar Janez (Rusija).

Najemninska hiša

v Mariboru, v bližini koroškega kolodvora, enonadstropna, z veliko kletjo, lepimi stanovanji se radi odpotovanja proda. Ugodna nalozitev kapitala, čisto obrestovanje 6 1/2 %. Vpraša se Klostergasse, več bališče št. 1, pritličje, levo 175

Par volov naprodaj 1 1/2 l. stari, Ciglece 49, Vurberg Ptuj.

Nov Singerjev šivalni stroj se proda. Maribor, Edmund Schmid-ova ulica 3. (Weingerl).

Ivan Habjan, posestnik in gostilničar v Šmarju pri Jelšah, Spod. štajersko, ima dve kobili (prami) stari po dve leti, visoki 15 1/2, pesti, široke pasme na prodajo. Cena po dogovoru. Kobili sta vsaki čas na ogled.

Pridna in poštena deklica, slov. in nemškega jezika zmožna, se sprejme kot prodajalka in podpora gospodinjji, v trgovini z steklom in galanterijskim blagom S. Kovačič, Radgona. Istotat se sprejme tudi učencu,

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg šte. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprt cel dan. Vstopnina 30 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč pokrajine vs-h dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Vabilo

na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmarji pri Jelšah,

registrov. zadruga z omejeno zavezo,

ki se vrši v četrtek dne 29. marca 1917 ob 1 uri popoldne v uradnih prostorih zadruga.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva, ter čitanje revizijskega poročila Zadrugne Zveze.
2. Potrjenje računskega sklepa za leto 1916.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Spremenba pravil
5. Nasveti in slučajnosti.

Ako ta občni zbor ni sklepčen, vrši se v smislu §: 40 ali 2 zadrughih pravil z istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi občni zbor, ki sklepa brezpogojno.

Šmarje pri Jelšah, dne 9. marca 1917.

NAČELSTVO

C. kr. štajersko namesništvo

Štev. 9³⁴⁴ 17

Gradec, 5. sušca 1917.

RAZPIS

izmenjave okovov vrat iz medenine, bronu in bakra.

C. kr. ministrstvo za javna dela razpisuje izmenjavo okovov vrat za vojne namene potom javne oddaje. Nadomestne okove za vrata bo preskrbelo vojaška uprava.

Ponudbe je poslati najpozneje do srede dne 28. marca 1917 ob 12. uri opoldne na vložišče ministrstva za javna dela Dunaj 9. Liechtensteinstrasse 46 I. ali se pa naj pošljejo na stroške ponudnikove najpozneje 2 dni pred potekom tega roka kot priperočeno poštno pošiljatev na označeno mesto.

Natančnejši pogoji se izvejo pri trgovskih in obrtnih zbornicah.

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi kožuhovino.

- Št. 26—28 K 14.—
- „ 29—34 K 17.—
- „ 35—38 K 20.—
- „ 39—41 K 23.—
- „ 42—46 K 26.—

Posiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena. Poština in stroški posiljanja do 5 kg 1 K 40 v.

M. Schram, Maribor ob D.

GOSPOSKA ULICA.

Kupci pozor!

Enonadstropna hiša v sredi mesta Maribora, obstoječa iz 6 sob 5 kuhinj in z vsemi potrebnimi prostori, zelo dobro stavljena, se zaradi družinskih razmer takoj po nizki ceni proda. Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Novo! Slamnate šolne (čevlje) Novo!

za dom priporočam kot nadomestilo za drago usnieno obutev posebno za delo v sobah Dobro trpežno blago. Pošljejo se najmanj 5 pari za 9 kron prosto poštine. Denar prosim v naprej, ker je pošiljatev po povzetju predraga. Naročila sprejema R. Starovašnik, Konjice, Štaj. Trgovcem popust. Poskusite, ne bode Vam žal.

Na Kalvarijo!

30 Križevih potov. Ljudska izdaja. Spisal Franc. Ser. Begula. Mala Sa. 640 strani.

Pregled vsebine:

1. Križev pot romarjev na Križevi cesti v Jeruzalem. — 2. Križev pot jeruzalemskih frančiškanov (l. 1876) — 3. Novejši jeruzalemskih frančiškanov. — 4. K. p., navadno Rimski imevan. — 5. K. p. sv. Leonharda Porto-Mauriškega. — 6. K. p., sv. Alfonza M. Liguori. — 7. K. p., kardinala Pavla Melchers-a. — 8. K. p., (splošni) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 9. K. p., slov. amerik. škofa Friderika Barage. — 10. Pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. — 11. V čast Srca Jezusovega. — 12. Na dan sv. obhajila. — 13. K. p., (stanovski) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 14. Za društvo sv. Jožefa krščanskih mož. — 15. Za društvo sv. Ane krščanskih žen. — 16. Za delavce in služabnike. — 17. Za mladeniče (A. M. Slomšekov). — 18. Za dekleta (Slomšekov). — 19. Za Marijanske kongregacije deklet. — 20. Za družbo Marijinih otrok. — 21. Za šolarje (priprava na prvo sv. obhajilo). 22. Za redovnike in redovnice obnovitev samostanske obljube. — 23. K. p., za adventni čas. — 24. Za predpepelnični čas. — 25. Za postni čas — 26. K. p., na Veliki petek. — 27. Za čas posebnih stisk in nadlog. 28. Za čas vojske. 29. Za verne duše. — 30. Memento mori! Sledi popoln molitvenik obsegajoč „mašo v čast trpljenja Jezusa Kristusa“ vse litanije, spovedne in obhajilne molitve, razne molitve in pobožnosti o trpljenju Jezusovem, pesmi i. t. d.

Ko pridete v Maribor, dajte si je v prodajalni tiskarne sv. Cirila predložiti na ogled; ali pa jo naročiti takoj po pošti. Dobi se knjiga v treh različnih vezavah: 1. z rudečo obrezo za K 250. 2. z zlato obrezo za K 320. 3. krasna izdaja za K 350. Po pošti poslan stane vsak komad 20 vin. več. Kdor si knjigo po pošti naroči, naj pošlje denar po nakaznici naprej in naj priloži za vsak komad 20 vin. za poštino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltarjev, kipov, vojnih spominskih plošč, kakor tudi prenovljenje istih ohranite po končani vojski našemu slovenskemu umetniku-podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se odprejo od vrhoga in se odprejo: navadno po 4 1/2%, prvi trimesečni odpovedi po 4 1/2%, Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjizice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj premenilo. Za odprtje po pošti se pošlje hranilne police (97.373) na neoplačilo. Kozni črvek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

na vsako leto po 4 1/2%, prvi trimesečni odpovedi po 4 1/2%, na vsako leto po 4 1/2%, na vsako leto po 4 1/2%. Posojila se dajajo na vsako leto po 4 1/2%, prvi trimesečni odpovedi po 4 1/2%, na vsako leto po 4 1/2%. Posojila se dajajo na vsako leto po 4 1/2%, prvi trimesečni odpovedi po 4 1/2%, na vsako leto po 4 1/2%.

Uradne ure

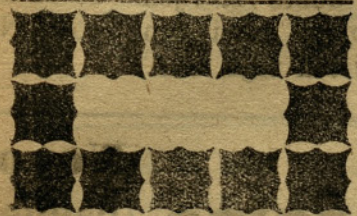
se odprejo od vrhoga od 9. do 12. ure popoldne in vsaki teden 3 ure od 10. do 12. ure popoldne. V vsaki uri se sprejema in izpustijo denar.

Pojasnila se dajajo

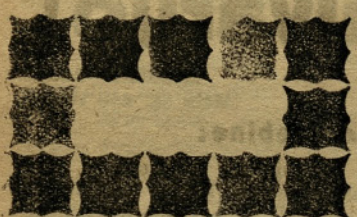
in prošnje prejema vsak delavec od 9. do 12. ure popoldne in od 1. do 3. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

V večjo dobro urejeno mešano trgovino želi 15 let staro, močno in zdravo dekle, vešč slovenskega in nezškega jezika stopiti v uk. Iv. Belič pekarija Laški trg.

**Slovenci,
Naročajte
in razširjajte
Stražo!**

URE
Točna postrežba

Velika naloga ur, drugos-
sasti, srebrnolne in splošnih
reči po vsaki ceni.

Teži na obroka. - Nustr. cenik
začetni. - Gramofoni 20-300 K

Hilobata remont-ura	K 850
Prilobna srebrna ura	K 7--
Original omega ura	K 24--
Švabinska ura	K 10--
Švedska niklaata	K 5--
Perlatni prestani	K 2--
Srebrne vorilice	K 2--

Večletno jamstvo.
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebra.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in
po nizkih cenah.

Za vsako uro se jamči!

Precizijake ure, Schafhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor
urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

OBČINSKIM URADOM
se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v
Mariboru zopet na razpolago **Prošnje** in
Potrdila za klanje telet in mlade živine

Umetni **SIDA** je štirikrat cenejši kot pravi med ter bolj
redilen nego meso in jajca. Rabi se kot ma-
ša na kruh, za pecivo in močnata jedila, pospešuje prebavo, lajša hri-
pavost, zapoko, zasliženost, obenem pa tudi krepi itd. Poskus Vas
prepriča o isvrstnosti umetnega medu! Zavojček velja 35 vin. Naroča
se pri: **Josip Berdajs, Ljubljana Zeljarska ulica šte. 13.**
Po pošti se pošilja najmanj 12 zavojčkov za 4 krone.

„Usnjehran“
je najboljšo postavno zavarovano sredstvo za
ohranitev dragih podplatov. Sredstvo je pre-
skušeno, utrdi podplate, podvoji njihovo tr-
pežnost ter učinkuje izborno proti vremen-
skemu uplivu. Zatorej velik prihranek. Za
dva para podplatov zadostuje ena steklenica.
Prosto poštnine pošilja dve steklenici za 4 K.
(Denar naprej). R. Starovašnik, Konjice, Šta-
jersko. Trgovci in preprodajalci dobe po-
pust.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero depisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnije v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina špecerijskega, kolonijal-
nega blaga barv in zaloga mine-
ralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta šte. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen,
kumno, janež, pristno strd in vosek.

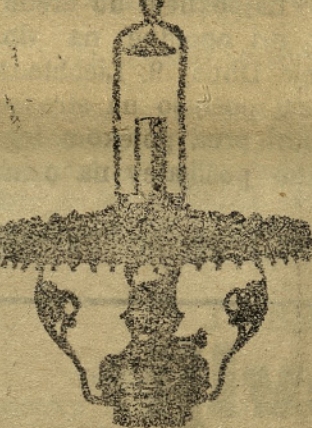
**Vsako množino
vreč**
kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Edina štaterska steklarska narodna trgovina.
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in por-
celanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za
sodobne. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzjavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta šte. 5

prilobna svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, porca, škaflija,
za peresnike, svinčnikov, radirk, kamendkov, tablic, črnih, sivih, svetlo-
vanih in belih, v vseh velikostih, trgovskih knjig, noticov, pisarniškega
papirja v mspah in škaflijab, razglednic, itd. — Brete podobe (male, ve-
like in stenske), raspela vseh velikostu, molitvaniki, moleti, svetinice,
škafliji. — Štambilja za urade in dr. — Postrežba točna in solida.

oprejem vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor:
časnik, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.
Za vs. kupnijske urade spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali
modrim tiskom, uradne zavitke s natison glave ter razne oznanilne napise.
Za slavne občinske, šolske in druge uradne zavitke, oznanila, na-
pise, razglase, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in
trgovce pisma, savitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, do-
pisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom.
Za posejilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in spre-
jemnice, letna poročila, računake zaključke, društvene mako, vakila itd.

SIROLIN

Prsne bolezni, oslovski kašelji, naduha, po influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolazninskega jo zadržati.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušijivi, katerim Sirolin zneha olahče naduno.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v c.
vseh lekarnah
6 K. 4.-